

GONIEC NADWIŚLAŃSKI

GŁOS POMORSKI

Jedynе pismo poranne na Pomorzu, poświęcone sprawom Stanu Średniego.

Redakcja i administracja w Grudziądzu, ul. Mickiewicza 3. Telefon 89. — Telefon redakcji w nocy nr. 811 i 812. — Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 200 420
Reprezentacja Gońca Nadwiślańskiego w Toruniu: Ul. Św. Ducha nr. 13. Telefon 56.

Nr. 141.

GRUDZIĄDZ — TORUŃ, czwartek, dnia 21 czerwca 1928 r.

Rok IV

HERBATA PERŁOWA

AROMATYCZNA, MOCNA I WYDAJNA
WSZECHŚWIATOWA FIRMA, ISTNIĄCA OD ROKU 1787.

List z Warszawy.

Niespodzianka. — Senat przyjął budżet bez zmian. — Dobra wola Rządu. — Koniec sesji. — Zmiany w Rządzie?

Warszawa, 19 czerwca.

Sejm, uchwalaając budżet państwowy na rok 1928/29, wprowadził do projektu rządowego szereg znaczniejszych zmian. Większością głosów opozycji, z przyczyn natury politycznej, skreślił lub zmniejszył niektóre pozycje, zaś inne znacznie powiększył, nie zważając na protesty Rządu.

Spodziewano się więc, że Senat w którym Rząd posiada większość, podda ustawę budżetową gruntownej rewizji i wprowadzi do niej zmiany, proponowane przez Rząd. Wszakże stało się inaczej: Senacka komisja budżetowa przyjął budżet w brzmieniu, uchwalonym przez Sejm.

Uchwałę tę poprzedziła konferencja Marszałka Piłsudskiego z marszałkiem Senatu prof. Szymańskim i prezesem Bloku Bezpartyjnego posłem Ślawkiem. Stąd wynika, że powzięta została w porozumieniu z Rządem. O zajęciu takiego stanowiska przez Rząd zadecydowała zapewne obawa, że Senat, wprowadzając zmiany do budżetu, nie zdążyłby uchwalić go przed 1 lipca.

Były jeszcze inne obawy. Poprawiony przez Senat budżet musiałby wrócić do Sejmu, którego regulamin przewiduje, że albo przyjmuje poprawki Senatowi zwykłą większością głosów, albo odrzuca kwalifikowaną większością $11/20$ głosów. Zdarzyć się jednak mógłby i trzeci wypadek, mianowicie, że Sejm chciałby odrzucić poprawki Senatowi, lecz wniosek o odrzucenie nie uzyskałby $11/20$ głosów. Wtedy upadłaby cała ustawa i Państwo pozostałoby bez budżetu.

Rząd nie chciał dopuścić do tej ewentualności, dając tem samem wyraz swej trosce o dobro Państwa oraz dobrej woli do unikania konfliktów z Sejnmem. To też spodziewać się należy, że w przyszłości stosunki pomiędzy Rządem a Sejnmem ułożą się pomyślniej, niż dotąd. Byłoby to ze wszech miar pożądane.

*

Już w najbliższych dniach zapewne nastąpi zamknięcie sesji budżetowej Sejmu i Senatu. Przed-

Sejm uchwalił amnestję.

Warszawa, 19. 6. — Na dzisiejszym, 25-tym posiedzeniu Sejmu, Izba przyjęła najpierw wniosek komisji regulaminowej i nietykalności poselskiej, w myśl którego postępowanie karno-sądowe przeciwko kilku posłom ma być zawieszona, — poczem poseł Jędrzejewicz (B. B.) referował sprawę zamknięcia pięciu wyższych klas gimnazjum ukraińskiego w Stanisławowie.

Z kolei Izba przystąpiła do sprawowania komisji prawniczej o projektach rządowych i poselskich

w sprawie amnestji. Referent pos. Pużak (P. P. S.), omawiając poszczególne postanowienia projektu ustawy, zaznaczył, że opinja publiczna przychylnie traktuje sprawę ogłoszenia amnestji z okazji 10-ciolecia odzyskania niepodległości. Jest to pierwsza ustawa amnestyjna, w której się stosuje ulgi także dla komunistów. Z pod amnestji wyjęte są m. in. kary za szpiegostwo, dezercję (o ile dezerters nie zgłosi się do władzy w miesiąc po wejściu w życie ustawy), rozmyślnie morderstwa, rabunek, fałszer-

stwo pieniędzy, handel żywym towarem, przemytnictwo oraz przestępstwa urzędników na szkodę państwa. Przestępstwa wojskowych na tle politycznym również nie podlegają amnestji.

Wiceminister sprawiedliwości p. Car, zabierając głos oświadczył, iż rządowy projekt nie jest zwykłym przedłożeniem ustawodawczemu. Jest on aktem o pewnej doniosłości historycznej, wiążącym się z życiem odrodzonego państwa polskiego, które teraz zamyka okres organizacyjny, okres wyteżonej walki o ustalenie granic i założenie pierwszych zębów porządku prawnego, o zapewnienie sobie należytego stanowiska w sferze stosunków międzynarodowych. Polska wymazuje z pamięci te smutne karty przestępstw, które należałoby być do przeszłości, wyciąga przyjaźnie dłonie ku tym, którzy w okresie przelomowym ogniem i żelazem wznosili podstawy jej bytu. Niech ta amnestja będzie dla nich pełna i całkowita, niech będzie ona zapoczątkowaniem ery normalnej współpracy.

Dalej korzystać mają z amnestji osoby, które dopuściły się czynów występnych z pobudek politycznych, narodowościowych, religijnych, społecznych i społeczno-gospodarczych. Przestępstwa prasowe, polegające na znieważeniu władz i urzędów, korzystają z zupełnej amnestji. Rząd uznał za możliwe udzielenie częściowej amnestji, chociaż w nieco szerszym zakresie, tym osobom, które w drodze nielegalnej, nieraz w ścisłym porozumieniu z czynnikami obcymi, zmierzały przed 3 maja 1926 r. do wprowadzenia ustroju komunistycznego. Tym osobom może być darowana $1/3$, nieletni — połowa kary.

Z częściowej amnestji korzystać będą również osoby, skazane za przestępstwa pospolite. Dalej ustawa przewiduje orzekanie zamiast kary śmierci — 15 lat ciężkiego więzienia, karę zaś dożywotniego więzienia łagodzi się do lat 10 ciężkiego więzienia.

Cały ten akt ma źródło w suwerenności wolnego państwa polskiego. Czynniki zagraniczne nie mają najmniejszego wpływu na decyzję Rządu w tym względzie. Ich niedopuszczalne mieszanie się w nasze sprawy wewnętrzne ma źródło bądź w niedokładnej znajomości stosunków, bądź też w akcji o-

Płatowiec „Józef Piłsudski“ wkrótce wyleci na podbój Atlantyku.

Depesza majora Kubali i Idzikowskiego do Marsz. Piłsudskiego.

Paryż, 19. 6. (Pat.) Lotnicy polscy majorowie Kubala i Idzikowski wysłali do Marszałka Piłsudskiego telegram następujący:

„Kończąc ostatnie przygotowania do lotu transatlantyckiego, przedsięwziętego ku większej chwale Ojczyzny, widonym symbolem której jest Pan Marszałek, Wielki Wódz Narodu, składamy Mu wyrazy głębokiej czei i hołdu,

ośmielając się prosić o zezwolenie nadania naszemu płatowcowi drogiego imienia Pana Marszałka“.

W odpowiedzi nadszedł od pułk. Becka telegram następujący: „Pan Marszałek przesyła podziękowanie pp. majorom Kubali i Idzikowskiemu za wyrażone przez nich uczucia oddania i wyraża zgodę na nadanie płatowcowi imienia Pana Marszałka“.

Entuzjastyczne powitanie zwycięzców oceanu.

Southampton, 19. 6. (Pat.) Lotnikom Stult, Gordon i miss Earhard, którzy przebyli Atlantyk na samolocie „Przyjaźń“, zgotowano tu entuzjastyczne przyjęcie, które miało charakter międzynarodowy. W manifestacji wzięli udział przedstawiciele kilku narodów. Z

chwila przybycia lotników odezwały się syreny wszystkich statków, stojących w porcie, zagłuszając niemilknące okrzyki tysięcznych tłumów publiczności.

Wodnopłatowiec „Przyjaźń“ przebył przestrzeń 3 400 kilometrów w ciągu 21 godzin.

tem jednak, być może, uchwalona zostanie jeszcze ustawa amnestyjna, czego niektóre kluby się domagają. Nie jest to jednak pewne, gdyż wielu posłom spieszy się do domów. Trzeba przyznać, że Sejm był pracowity i zasłużył na wypoczynek.

*

W kołach politycznych przepowiadają poważne zmiany osobowe w Rządzie. Podobno ustąpić mają po zamknięciu sesji ministrowie: spraw wewnętrznych — generał Składkowski, sprawiedliwości — p. Meysztowicz i reform rolnych — p. Staniewicz. Są to jednak pogłoski,

które przyjąć należy z zastrzeżeniem. Również i tę, że Marszałek Piłsudski zamierza wprowadzić do Rządu kilku parlamentarzystów z poza Bloku Bezpartyjnego.

A. G.

Nie będzie zmian w Rządzie.

Warszawa, 19. 6. „Pat“ upoważniony został do stwierdzenia, że pogłoski, jakie pojawiły się w niektórych dzisiejszych dziennikach warszawskich o rzekomo mających nastąpić zmianach w składzie obecnego gabinetu, są pozbawione wszelkich podstaw.

Obchód miał charakter niezwykle poważny i podniosły oraz był dowodem wielkiej i żywotnej siły organizacyjnej Klubu.

Uroczystości zapoczątkowała o godzinie 10.45 zbiórka w hotelu „Pod złotym lwem“. Gromadziły się tam delegacje i przedstawiciele klubów szoferskich z Torunia, Starogardu, Gdyni, Poznania i Bydgoszczy oraz towarzystw i organizacji miejscowych, jak Straży Pożarnej, Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Towarzystwa Kolejarzy pod wezwaniem św. Józefa i Towarzystwa Czeladzi Katolickiej. Wszystkie delegacje stały się w liczne gronie swych członków i ze sztandarem.

Z hotelu „Pod złotym lwem“ wyruszone pochodem do mieszkania prezesa oddziału grudziądzkiego, p. Felckiego, przy ulicy Wenckiego, po odbiór sztandaru. Sztandar ten, właśnie oddziału grudziądzkiego, jest pierwszym i najstarszym sztandarem szoferskim na Pomorzu.

Po okolicznościowym przemówieniu prezesa Klubu, p. Orlikowskiego, — sztandar odebrano, poczem długi i malowniczy pochód ciągnął do kościoła parafjalnego św. Mikołaja.

Nabożeństwo celebrował ks. wikary Ringwelski, który wygłosił również podniosłe kazanie, wskazując szoferom cnoty ich patrona św. Krzysztofa.

Po nabożeństwie udano się pochodem na plac 23-go Stycznia, gdzie przed płytą Nieznanego Żołnierza nastąpiło uroczyste złożenie wieńca przez oddział grudziądzki. Stosowne przemówienia przy tej okazji wygłosili pp. prezes Orlikowski i red. Rakowski.

O godzinie 2-ej w południe rozpoczął się w hotelu „Pod złotym lwem“ wspólny obiad. Przedtem odbyło się wbijanie gwóźdźki do sztandaru. Gwóźdźki wbijali przedstawiciele towarzystw, biorących udział w obchodzie, jak i osoby prywatne. Równocześnie nastąpiło wręczenie dyplomów honorowych p. Balonowi, założycielowi Klubu i p. Kozłowskiemu, sekretarzowi głównego zarządu. Przemawiali podczas tego pp. red. Rakowski, prez. Orlikowski, Rucioński i przedstawiciele towarzystw.

Następnie kilkuset uczestników uroczystości zasiadło do wspólnego obiadu, na pięknie udekorowanej sali hotelu pod „Złotym Lwem“. Gdy w tej chwili na salę wchodził, zaproszony przez Związek, p. senator b. komisarz Wiktor Kulerski, zgottowano mu gorące owacyjne przyjęcie. Sala zagrzmiała burzą oklasków i okrzyków niech żyje, a prezes okręgowy Związku szoferów, p. Orlikowski, serdecznie powitał gościa i gorąco dziękował p. Wiktorowi Kulerskiemu za zaszczyt, jaki z jego strony spotkał związek szoferów. W swej składnej i pięknej przemowie p. Orlikowski uczcił potężne zasługi i p. Kulerskiego i jego „Gazety Grudziądzkiej“ około sprawy narodowej, wspomniał pracę p. Kulerskiego nie tylko w kraju, ale i na obczyźnie, w Berlinie, Brandeburgii, Hamburgu, Westfalji i Nadrenji, a gdy wreszcie wniósł okrzyk na cześć p. Kulerskiego, sala zagrzmiała znowu burzą oklasków i okrzyków niech żyje.

P. Kulerski serdecznie podziękował za doznane gorące przyjęcie. W swej przemowie podkreślał ważność zawodu szoferskiego, ważność organizacji i życzył Związkowi jaknajwiększego rozwoju, zaznaczając jak wielkie usługi Narodowi i Państwu mogą oddać szoferzy, szczególnie w czasie wojny.

W końcu toastował na rozwój związku, liczącego dotąd 641 członków — toastował w ręce pp. Orlikowskiego, prezesa okręgowego, p. Felckiego, prezesa klubu grudziądzkiego i p. Balona, członka honorowego.

Przemawiał potem p. Neukampff, prezes okręgowy z Bydgoszczy, dając wyraz podziwowi dla pięknego obchodu, jaki związek pomorski urządził.

Przemówił następnie jeszcze raz bardzo pięknie p. Orlikowski, wyliczając zalety, jakimi się każdy szofer przede wszystkim powinien odznaczać — między innymi szczególnie uczciwością i trzeźwością. Każdy szofer powinien nienawidzić alkoholu, który jest powodem śmierci lub kalectwa tylu szoferów i wożonych przez nich osób. Nawoływał też p. Orlikowski do organizowania się szoferów, których jest na Pomorzu 3200, a których tylko 641 jest zorganizowanych. Przemowę p. O. nagrodzono hucznie oklaskami. Podobnie na

grodzono też piękną mowę p. Statkiewicza, przedstawiciela org. metalowców, który również oddał cześć p. Kulerskiemu, a mówił o konieczności organizowania się szoferów i dbania o polepszenie swego bytu.

Po skończonym obiedzie uprosili uczestnicy uroczystości p. Kulerskiego, by

z nimi zasiadł do wspólnej fotografii, poczem wyjechał do domu.

Po poobiednim koncercie, urozmaicozonym rozmaitemi niespodziankami, odbyła się odczoza zabawa taneczna na pięknie udekorowanej sali, która trwała do późnej nocy.

TORUŃ

Śmieszna „okropność“.

„Słowo Pomorskie“ w num. 140 z dnia 20 bm. zamieszcza notatkę z lekką atakującą Polską Agencję Telegramiczną, za to, że w sprawozdaniu swoim ze zjazdu delegatów Zw. Ofic. rezerwy, który się odbył dn. 17 bm. w Toruniu, pominęła fakt, że w czasie tych uroczystości nad Wisłą, śpiewy wykonał miejscowy chór „Dzwon“. Agencja podała tylko wiadomość, że śpiewał chór, nie podała jedynie nazwy chóru. Okropność!!!

Szkoda, że „Słowo Pomorskie“ nie zażądało od Pa'ła, aby w swem sprawozdaniu zamieścił i taką naprzykład informację, że statek, z którego zrzucono wieńce na Wisłę, jest własnością... p. Dittmanna, lub, że orkiestra, która odegrała hymn narodowy, była orkiestrą 63 pp. i składała się z 36 ludzi. Całe szczęście dla Pa'ła, że naczelny redaktor „Słowa Pom.“ pan Sacha nie jest już posłem, bo w przeciwnym razie niezawodnie za taką „okropność“ wniósłby już do p. min. spraw. wewn. interpelację tej treści: Czy panu ministrowi wiadomo, że PAT w Toruniu pominął „Dzwon“?

Szkoła Wojenna Sztabu Generalnego w Toruniu.

W dniu 18 bm. przybyli do Torunia słuchacze Wyższej Szkoły Wojennej Sztabu Generalnego w Warszawie wraz ze swym dowódcą generałem Kesslerem. Uczestnicy — zabawią w Toruniu 3 dni, gdzie odbędą się praktyczne i pokazowe ćwiczenia artylerijskie w strzelaniu, oraz zwiędzenie różnych obiektów wojskowych. Z okazji ich przyjazdu — „Rodzina Wojskowa“ oraz Korpus Oficerski miejscowego garnizonu, urządził w salach Kasyna Garnizonowego dnia 18 bm. „Wieczór towarzyski“, w którym wzięli udział miejscowy Korpus Oficerski z paniami z p. generałem Berbeckim i Jego Małżonką na czele oraz liczne miejscowe sfery towarzyskie naszego

miasta. Przy dźwiękach muzyki i ochotczych tańcach sympatyczne i ożywione to zebranie towarzyskie przeciągnęło się do późnej godziny.

Wycieczka gimnazjum męskiego do „Barbarki“.

W środę dn. 20 bm. o godz. 8 rano z dziedzińca szkolnego, wyruszy wycieczka uczniów gimnazjum męskiego do „Barbarki“, gdzie odbędą się zabawy i gry towarzyskie oraz zawody sportowe młodzieży, a zwycięzcy otrzymają pamiątkowe nagrody. Zarówno w czasie marszu na Barbarkę jak i na miejscu zabawy przygrywać będzie orkiestra wojskowa 63 p. p. Z placu teatralnego będą dla dyspozycji rodziców i opiekunów oraz członków Opieki Rodzicielskiej kursować autobusy i powózki od godz. 10 rano do 9 wieczorem.

Zaszczytny awans p. Wicestarosty Krajowego.

Zastępca Pomorskiego Starosty Krajowego p. Henryk Żeleński, zamianowany został sędzią Najwyższego Trybunału Administracyjnego w Warszawie.

Tradycyjny obchód uroczystości „Wianków“.

Komitet urządzający tradycyjny obchód tegorocznych „Wianków“ dokłada wszelkich starań, aby obchód ten wypadł jaknajokazalej. Przy tej sposobności Komitet zwraca się z prośbą do wszystkich właścicieli i dzierżawców łodzi, aby jaknajwięcej udekorowanych łodzi krażyło po Wiśle w czasie obchodu. Komitet uprasza również miejscowe społeczeństwo o przygotowanie wianków, by Wisła obsiana była setkami świecetek. Pomysłowe żywe obrazy, rzesista iluminacja i szereg atrakcji urozmaiać ten tradycyjny obchód narodowy — który się odbędzie w sobotę dn. 23 czerwca wieczorem.

Piec w domu z małym wydatkiem!

Doświadczonym gospodarzom nie trudno dzisiaj podać na stół smaczną a pożywną babkę, wiedząc one bowiem, iż według wypróbowanych przepisów Oetkera na prochu do pieczenia „Backin“ Dra. Oetkera piec można doskonale i tanio.

Wiele zupełnie nowych przepisów zawiera świeżo wydana książeczka z barwnymi ilustracjami, wydanie F. W niej są podane również bliższe szczegóły o aparacie do pieczenia „Czarodziej“, za pomocą którego na małym płomyku gazowym można piec, smażyć i gotować.

Dr. A. Oetker, Oliwa

TUCHOLA.

Z uroczystości sokolic.

Natura niebardzo była łaskawa. W sobotę i w niedzielę, t. j. w obydwie dni zlotu Sokolów II okręgu, padał co chwilę deszcz i strasznie było zimno. Sokolów to jednak nie przstraszyło. Rozpoczęli zawody w sobotę, przygotowując na niedzielę końcówki w pięcioboju i trójboju. Prawdziwe uroczystości rozpoczęły się w niedzielę. Miasto przybrane w sztandary narodowe, tu i owdzie nalepki i udekorowane okna, przed dworcem brama powitalna. Na ulicach roją się Sokoli — tu i owdzie Sokolice, a wszyscy spieszą na Mszę św. połową. Na boisku Sokola przy ul. Świeckiej zgromadziło się dużo publiczności. Były towarzystwa ze sztandarami i przedstawiciele władz. Mszę św. odprawił ks. kapelan Tuszyński z Gdyni, który wygłosił też bardzo piękne kazanie.

Po mszy poświęcenie boiska i otwarcie zlotu.

Otwarcia dokonał prezes II okręgu p. Szczepański z Chojnic, witając zebranych. Zaznaczył, iż boisko Sokola tucholskiego jest pierwszym boiskiem sokolem w okręgu. Z kolei przemawiał prezes dzielnicy Pomorskiej, p. Samoliński, potem prezes Sokola tucholskiego, p. dr. Prais i przedstawiciele władz (obecni byli pp. starosta z Chojnic i Tucholi).

W południe przeszli wszyscy Sokoli i Sokolice pochodem przez miasto. Podziwialiśmy dziarski krok drużyn, maszerujących przy dźwiękach własnej orkiestry (z Czerska) przez ulice. Tłumy publiczności towarzyszyły pochodowi, zaznaczając tem swoją sympatię. O godz. 16 rozpoczęły się zawody sportowe, zapoczątkowane ćwiczeniami wolnymi Sokolów i Sokolic, Z

pośród tych ćwiczeń najbardziej podobalo się licznie zgromadzonej publiczności ćwiczenie Sokolic, symbolizujące Rotę.

O godz. 19 zostały rozdane nagrody, które ufundował Wydział Powiatowy w Tucholi oraz rozmaite instytucje społeczne. Nagrody były bardzo piękne i wartościowe: zegarek, obraz, walizka, kałamarz i in. Najwięcej nagród uzyskał p. Słonimski z Rytle, zawodnik b. ambitny i w dobrej formie.

Wieczorem odbyły się zabawy taneczne w salach Browaru i p. Skórki.

Poza niezbyt utrzymanem i przygotowaniem do zawodów boiskiem, organizacja zlotu była sprawna. Zarząd Sokola pracował przez przeciąg kilku dni rzetelnie — owoce tego były też widoczne. Jedna nasuwa się tylko refleksja: czy nie dałoby się jednak utrzymać w dalszym ciągu oddziału Sokolego w Tucholi? Wiemy, że młodzież wymyka się z rąk kierownictwa, zauważyliśmy jednak, że w czasie zlotu Sokoli tucholscy wcale dobrze się prezentowali. Wierzmy, iż zamiary zlikwidowania oddziału pozostaną tylko zamiarami, zarząd zaś rzetelnym wysiłkiem doprowadzi młodzież do pewnej chociażby sprawności fizycznej. Wyniki tegoroczne zawodów powtórzyć się już nie powinny!

Wyniki zawodów sportowych na zlocie Sokolów.

Mimo niepogody, zawody odbyły się w myśl ustalonego programu. Dość duża przeszkodą w sprawności zawodów było niezupełnie jeszcze wykończone boisko Sokola oraz brak przyrządów, stąd stosunkowo słabe wyniki. P. Szczepański, prezes II okręgu, stwierdził to w końcowym przemówieniu, zaznaczył jednak także, iż wyniki są lepsze, niż w roku ubiegłym. W szczegółach przedstawiają się następująco: pięciobój — Słomiński (Rytel) I nagroda; Zakrzewski (Rytel) II; Gierszewski (Rytel) III; Szmagliński (Czersk) IV; Czajkowski (Czersk) V. Trójbój: Drewek Jan (Rytel) I; Orlikowski (Brusy) II; Drewek Czesław (Rytel) III; Muszyński (Tuchola) IV; Urbanowski (Tuchola) V. — Trójbój sokolic: Benkówna (Żalno) I; Kuchenbeckerówna (Chojnice) II; Benkówna (Żalno) III. — Trójbój dla młodzieży: Sierant (Chojnice) I; Zawadzki (Chojnice) II; Galiński (Żalno) III. — Skok wzwyż: Słomiński (Rytel) 1,47 m. — Skok o tyczce: Gierszewski (Rytel) 2,53 m. — Bieg 100 m: Czajkowski (Czersk) 12,8. — Bieg 800 m: Szmagliński (Czersk) 2,24. — Rzut oszczepem: Słomiński (Rytel) 36,44 m. — Sztafeta 4x100 m: Sokół Brusy. — Popisy na przyrządach: Twardokos i Bębenek z Chojnic. — Piłka koszykowa: Chojnice — Żalno 9:2 na korzyść Chojnic. Prócz tego nagrodę otrzymał oddział rowerzystów z Chojnic, który wykonał śliczne ewolucje. Ładny upominek otrzymało także gniazdo z Czerska w dowód uznania za stawienie najliczniejszego oddziału do ćwiczeń wolnych.

Gdybyśmy refleksje snuć chcieli na temat podanych wyników, niejedno można by powiedzieć. Poprzestaniemy jednak na stwierdzeniu, że bardzo dzielnie spisali się Sokoli ze wsi Rytle i Żalno, a Sokoli tucholscy — kiepsko. Może z grzeczności ustępowali gościom? Chcemy w to wierzyć i uznać grzeczność, zarządowi okręgowemu, który znalazł nagrody dla Tucholi chociaż za IV i V miejsce. W każdym razie, jeśli chodzi o przygotowania ogólne, przyjęcie gości i ugoszczenie, gniazdo tucholskie zrobiło wszystko, co mogło. Lecz do tej sprawy powrócimy jeszcze przy sprawozdaniu z opisu całej uroczystości zlotowej.

Chelмно.

Zawody hipiczne w Chelmnie.

Stacjonowany w Chelmnie 8 pułk Strzelców Konnych urządza w sobotę d. 23 i w niedzielę d. 24 bm, wielkie zawody hipiczne.

Na rowerach z Francji do Polski.

Pięciu harcerzy wybrało się w ryzykowną podróż.

Dnia 28 maja rb. wyjechało pięciu harcerzy polskich z miejscowości Ostricourt w zagłębiu robotniczym Ostricourt we Francji — na rowerach do Polski. Nazwiska ich: M. Ciesielski, F. Nowak, Adamczak, Kulski i M. Mielczarek.

Wzruszającą była chwila pożegnania pięciu druhów, którzy w dłuższej, ryzykownej podróży zawieźć mają ojczyźnie serce gorące swoich rówieśników-rodaków, braci, ojców, sióstr i matek, pracujących na chleb w ciężkim trudzie na obczyźnie.

Harcerstwo polskie we Francji rozwija się bujnie. W zagłębiu Ostricourt założył oddział harcerski w r. 1923 p. Sopoćko. Oddział jednak postawił na nogi tamtejszy były nau-

czyteli p. Beil w r. 1925. Obecnie — osiedle robotnicze polskie w zagłębiu kopalnianym Ostricourt liczy 3 drużyny harcerskie, dwie z chłopców, jedną z dziewcząt — razem liczące 150 członków. Drużyny męskie zorganizował p. Wujec, nauczyciel miejscowy, żeńska prowadzi p. Czumakiewiczówna. Komendantem tamtejszego hufca jest Jan Kirszke, przybocznym Michał Ciesielski, opiekunem p. Beil, a kapelanem ks. Masny-Maniewski. — Drużyna ta niewątpliwie pomoże wyohować naszej zapracowanej emigracji dziatwę naszą na pożytecznych i uczciwych obywateli państwa. Oby ta piękna i umoralniająca działalność naszych harcerzy na obczyźnie wydała najlepsze owoce!

TEATR :-: KINO

Grudziądz.

TEATR MIEJSKI

Czwartek 21 bm. „Tajemnica powodzenia”. W czwartek wchodzi poraz trzeci na afisz teatralny znakomita sztuka Motgome’rego „Tajemnica powodzenia”. Jest to największy sukces tak kasowy, jak i artystyczny obecnego sezonu. Dotychczasowe obydwa przedstawienia cieszyły się ogromną frekwencją publiczności, oklaskującą z zapalem artystów. — Po-

czątek 8.30 wiecz. Ceny miejsce od 80 gr. do 3 zł. Abonament ważny procentowy.

Sobota 23 bm. premiera „Damy od Maksyma”. Więcej już w sobotę urzemy arcywesołą komedję Feynneau p. t. „Dama od Maksyma”. Próby pod reżyserją dyr. Czarneckiego dobiegają końca. Jest to jedna z najwesołszych komedjo-fars jaką kiedykolwiek oglądały polskie sceny, to też na wszystkich scenach nie schodziła przez dłuższy czas z repertuaru. Sprzedaż biletów rozpoczęta.

KINO „APOLLO”

demonstruje współczesny dramat salonowy p. t. „Piekielna miłość” z Vivian Gibson, Erich Kaiser - Titz, W. Dieterle, Olga Engel w rolach tytułowych. Jako nadprogram „Jego Społeczności” z Harry Laugeloniem. Wkrótce „Określone Potępienie”.

KINO „NOWOŚCI”

wyświetla dziś i dni następne szampańską komedję z królami humoru Pat i Patachon (jako marynarze i bokserzy). Prócz tego bogaty nadprogram. Początek seansów o godz. 6.15 i 8.15.

Toruń.

TEATR POMORSKI

Dziś środa i jutro w czwartek doskonala 3-aktowa operetka Waltera Kollo p. t. „Mariatka”. Jej walory muzyczne, pogodna akcja i humor bez troski, uwypuklone w oryginalnej reżyserji p. W. Zdzitowieckiego oraz w doskonałej grze zespołu z pp. Leonowicz, Okszańska, Waczyńska, Zdzitowieckim, Ilcewiczem, Balcerzakiem i Aleksym w rolach głównych, spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem tłumów publiczności, która zapełniwszy po brzegi widownię teatru, gromkimi oklaskami nagradzała niestrudzonych wykonawców. Urozmaica ten nowy szlagier repertuaru operetkowego wielka rewja p. t. „Ach te nożki”.

W piątek — teatr nieczynny.

W sobotę „Mariatka”.

W przygotowaniu świetna komedja Savoir’a p. t. „Osma żona Sinobrodego”, w której pod wytrawnym kierunkiem reżyserskim p. W. Chmurkowskiego, wystąpią najlepsze siły naszego zespołu z pp. M. Fiszerówna, Rygierem, Balcerzakiem i Ulińskim na czele. Premiera odbędzie się w ciągu przyszłego tygodnia.

KINO „LUX”

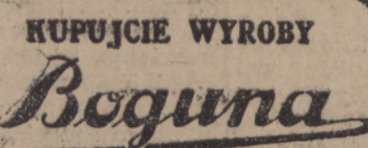
Od poniedziałku dn. 18 czerwca br., wyświetlany jest film p. t. „Klub Starców Młodzieńców”. Komedja ekscenryczna w 7 aktach, w rolach głównych Blanche Mehaffey i znak. sportsmen i komik amerykański Gleen Tryon. Nadprogram: dwuaktowa komedja groteskowa p. t. „Więzień wbrew woli”.

KINO „PAN”

Największa sensacja Torunia. Nie widziany film erotyczny - obyczajowy kobiety jako agentki handlarzy żywym towarem p. t. „W spelunkach Rio”. W rolach głównych: kusząca i demoniczna Ewy Vivian Gibson z Zuzy Vernon oraz Albert Steinbrück — Ernst Deutsch.

KINO „ŚWIATOWID”

Sygnalizujemy, że dziś wielka uroczysta premiera Lya De Putti, Ben Lyon i Lois Moran w dramacie erotycznym osnutym na tle życia damy z półświatka, która naprawdę kochała p. t. „Romans Uwodzieli”. Nawet kobieta, którą można kupić za pieniądze musi raz w życiu naprawdę pokochać.

KUPIJcie WYROBY

Boguna

firmy **C. F. MULLER i SYN**
BOGUSZEWO-POMORZE.
FABRYKA POWIDEŁ BURACZANYCH
MARMELAD I POWIDEŁ ŚLIWKOWYCH
ADRES TELEGRAFICZNY: „BOGUNA”
ROK ZAŁOŻ. 1881. — TELEFON 1 i II

WSZĘDZIE DO NABYCIA.

Farby olejne i wodne, wszelkie farby malarskie suche i rozrobione w pokoście, lakiery do podłóg w rozmaitych barwach, lakiery spirytusowe, pedzle w wielkim wyborze najkorzystniej w Drogerji Centralnej ul. Stara 11.

Bacność Cechy rzemieślnicze!!!

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Prawie Przemysłem wyszły z druku i są do nabycia następujące wydawnictwa:

USTAWA PRZEMYSŁOWA, oryginalny przedruk teże z Dziennika Ustaw w formie kieszonkowej, na dobrym satynowym papierze. Cena egzemplarza . . . 1.20 zł.
WZORY STATUTÓW dla korporacji przemysłowych, dla cechów i ich związków oraz dla ich dodatkowych urzędów — wydanie zbiorowe w tym samym formacie. Cena egzemplarza . . . 2.20 zł.
STATUTY CECHOWE, według wzoru Ministerstwa Przemysłu i Handlu na specjalnym papierze piśmym, tak wykonane, że wystarczy wpisać tylko odpowiednie wyjaśnienie, a pozatem podaje sposób wpisów oraz uchwał. Cena egzemplarza . . . 0.40 zł.
CECHY W PRZESZŁOŚCI I PRZYSZŁOŚCI Zakres działania Cechów według nowej Ustawy Przemysłowej (wyczerpujące wyjaśnienie do wydanych wzorów statutu). Cena egzemplarza . . . 0.40 zł.
STATUT WYDZIAŁU CZELADNIKÓW PRZY CECHU, dla potrzeb wydziału i ich członków przystosowany. Cena egzemplarza . . . 0.20 zł.
REGULAMIN SADU POLUBOWNEGO CECHU, przystosowany do potrzeb cechowych. Cena egz. 0.20 zł.
STATUT ZWIĄZKU CECHÓW, odpowiadający nowym wymaganiom tak dla poszczególnych członków jak i cechów. Cena egzemplarza 0.30 zł.
STATUT KORPORACJI dla potrzeb korporacji i ich członków. Cena egzemplarza . . . 0.40 zł.
PODRECZNIK DLA EGZAMINÓW CZELADNICZYCH w zawodzie szewskim. Cena egzempl. 1.00 zł.
Wszystkie powyższe wydawnictwa są w odpowiednim formacie kieszonkowym wykonane i stanowią część biblioteczki zawodowej i cechowej, którą niżej podpisana Spółdzielnia Wydawnicza tworzy. Przy przesyłce dolicza się koszty własne opakowania i wysyłki. Przy zaliczeniu kosztów zaliczki. — Adresować należy:

Spółdzielnia Wydawn. Zjednoczenie w Grudziądz, ul. Mickiewicza 8.

Żeńska Szkoła Zawodowa, Grudziądz ul. Trynkowa 19 (1282) przyjmuje uczennice do oddziałów: krawieczyzny — i — bielizniarstwa haftu artystycznego. Informacje i zapisy w kan. szkół. ulica Trynkowa 19, II p. w godz. od 10—1 popoł. Przy szkole internat.

Materiały piśmienne
Artykuły biurowe
Przybory szkolne
najtańszej u
KURJERA INWALIDY
ulica Mickiewicza 23.

MEBLE

od najtańszych do najwykwintniejszych zawsze gotowe naskładzie. Warunki dogodne.

FRYDERYK NITSCHMANN
Skład Mebli. ulica Toruńska 29
Stolarnia Wybickiego nr. 5, wejście z ulicy Podgórznej. (4250)

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Grudziądzu codzienny

„Goniec Nadwiślański” na miesiąc lipiec za 2,86 zł. — III-ci kwartał 8,58 zł. opłat pocztowych.)*

Gońca odbierać będę przez pocztę, proszę dostarczyć pod poniższym adresem

Imię i nazwisko:

miejscowość:

ulica nr.:

*) Niestosowne skreślić.

Kwit pocztowy.

zł. gr.

tytułem przedpłaty codziennego

„Gońca Nadwiślańskiego” za miesiąc lipiec — III-ci kwartał — odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

....., d. 1928

podpis urzędnika.

Kapieliska i letniska światowej sławy

Pensjonaty, internaty, kolonie dla dziewcząt i chłopców

Cena z całkowitem utrzymaniem dla dzieci 140.— sz. fr. dla dorosłych 150.— sz. fr., ważną na 4 różne z poniżej wymienionych letnisk z jednotygodniowym pobytem. Referencje od przeszło 1000 rodzin. Żądajcie prospektu (porto dołączyć).

BIURO PENSJONATÓW PESTALOZZI
Federation Internationale des Pensionnats Europeens
Budapeszt, V. Alkotmany-strasse 4. L.
Telefon: Terezh 242-36.

Kapieliska i letniska:

W Węgrzech: Budapeszt. Siofok, w Szwajcarii: Genewa*, Lausanne*, Neuchatel*, Luzern, Montreux*, Zürich, Lugano, St. Moritz, we Francji: Paryż*, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix-les-Bains Grenoble*, Evian, (jezioro Genewskie), Chamonix nad francuską Riwierą: St. Raphael, Cannes, Nizza*, Juan-les-Pins, Monte-Carlo, Menton, w Anglii: Londyn*, Cambridge, Brighthon, Folkstone, we Włoszech: San-Remo*, Nervi, Wenecja, Bordighera, Abbazia, Riccione, Rzym*, Neapol, Palermo, Meran, w Austrii: Wiedeń*, Zellam-See, Lienz*, Innsbruck*, Salzburg, w Niemczech: Berlin*, w Belgji: Ostende, w Afryce: Algier, Tunis.

Miejscowości oznaczone gwiazdka, są stałymi internatami i koloniami dla chłopców i dziewcząt (także dla dorosłych) otwarte przez cały rok, wszystkie inne kapieliska otwarte w lipcu, sierpniu i wrześniu.

Dla towarzystw (25—50 proc.) zniżki. Bezpośrednie wagony (Slepingi). Cena w internatach podczas roku szkolnego (od 15 września) 110 sz. fr. miesięcznie.

Wścigi konne z totalizatorem

urządzone przez Wielkop. Tow. Wścigów Konnych odbędą się w Bydgoszczy na torze wścig. w Małych Kapuściskach w dniach 29 czerwca, 1-go, 5-go, 8-go, 12-go, 15-go, 19-go, 22-go, 26-go i 29 lipca b.r.

VIRISAN dla mężczyźni

Znakomity środek wzmacniający przy przedwczesnym osłabieniu — nieprzebytej w swym działaniu. Czerstwość i siła wraca natychmiast. 60 porcji zł. 12,50. — Prospekt w załącz. Dr. Malowan i Ska, Gdańsk 453.

Poszukuję od 1. VII. 1928 r. dzielnego, młodszego

bufetowego

z kaucją.
T. Jabłoński, Grudziądz, 3 Maja 7.

Nowość

Podręcznik dla rzemiosła,

zawierający zestawienie i wyjaśnienie ustaw i rozporządzeń, dotyczących rzemiosła w pyta- niach i odpowiedziach, Kazimierza Barciżew- skiego instruktora korporacji przemysłowych. Cena 6,00 zł.

Konieczny podręcznik przy wszelkich egzaminach!

O ważności wydawnictwa świadczy fakt, że wy- dany został nakładem Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu.

Spółdzielnia Wydawnicza

„Zjednoczenie“

Grudziądz

ul. Mickiewicza nr. 8.

Baczność Obywatele!

Uważajcie przy kupnie **Piwo- wu Słodu Piwnego**, gdyż nastali podrabiaje Słod Piwny, którzy wysypują zwykły jęczmień do to- rebek i wmawiają klientom za- miast Piwowa.

Niedajcie się wprowadzić w błąd i żądajcie w składach tylko

Piwowar - Smakosz

a będziecie stale zadowoleni.

PIEGGI

złote plamy, opaleni- zne, usuwa pod gwa- rancją aptekarza Ja- na Gadebuscha „Axela“ krem od piegów pół stoika 2,50 zł. 1 st. 4,50 zł. Do tego mydło „Axela“ 1 kaw. 1.25 zł. 3 kaw. 3,50 zł. Do nabycia w następuj. droger- jach i aptekach:

H. Rejewska, Brodnica. A. Wojnowski, Brodnica. Mały Rynek 8. W. Bałcarak, Jabłonowo. Centr. Drog. J. Scherke, Jabłonowo. K. Sikora Nast. Jabłonowo. O. Abromeit, Grudziądz Toruńska 13. W. Becker, Grudziądz El. 23 Stycznia. „Drogerja Bałtyk“, Grudziądz Lipowa 5. L. Ed. Hanczewski, Grudziądz Toruńska 10. D. Klimek. „Alchemja“ Grudziądz Wybiekiego 31. Jerzy Hasterman, dawn. Fr. Kyser, Grudziądz, Rynek 12. A. Kotlenga, Gru- dziądz Mickiewicza 6. F. Lange, Grudziądz Chel- mińska 56. E. Nagórski, Grudziądz Mickiewicza 21. Aptekarz, A. Dembski, Łasin Apteka pod Orłem, M. Kłosowski, Łasin Rynek 5-6. W. Ceynowa, Wej- herowo. Franc. Mokwa, Wejherowo, St. Wawrzyno- wicz, Tuchola, Drogerja pod Aniołem.

Kąpielowe

Kostjumy 2,50 zł.
Czapki 1,90 „
Paski 2,60 „
Ręczniki 2,50 „

Pantofle, Prześcieradła

PŁACHTA

Grudziądz Stara 17/19.

PRAWIDŁOWA DROGA do przywrócenia zdrowych nerwów

Chore, wyczerpane nerwy czynią życie gorzkiem, sprawiają dużo cierpień, jak naprz. bóle kręjące, rwące, zawroty, uczucie lęku szum w uszach, zaburzenia trawienia, bez- senność, niechęć do pracy oraz inne przykre objawy.

Wszystkich tych cierpień

pozbedziecie się, stosując tylko prawdziwe Kole-Lecithin, środek odżywczy, obfitujący w witaminy. Stał się on dla „udkości źró- dłem dobrodziejstwa, potęguję w sposób za- dziwiający czynności organizmu, wzmacnia rdzeń pacierzowy i mózg, mięśnie i stawy, przysparza sił, daje radość życia. Prawdzi- wa Kole-Lecithin często czyni cuda przepro- wadza właściwe soki odżywcze do najdal- szych zakątków krwiobiegu, ożywia, odświeża, odmładza.

Proszę się przekonać osobiście że nie obiecuje nic nieprawdziwego, gdyż w ciągu najbliższych 2-ch tygodni przesyłam każdemu, kto do mnie napisze,

Zupełnie gratis

franko małą paczkę Kole-Lecithin oraz książ- kę, napisaną przez lekarza z długoletnią, wielostronną praktyką, który sam musiał walczyć z takimiż cierpieniami. Proszę mi napisać wyraźnie swój adres, a ja przesyłam natychmiast bez żadnych kosztów obiecane.

ERNST PASTERNAK, Berlin S. O. Michaelkirchplatz Nr. 13. oddz. 313

Większa miejscowa firma po- szukuje od zaraz

GOŃCA BIUROWEGO.

Starsi panowie z dobrymi świa- detwami ze znajomością niemie- ckiego i polskiego, mogą się zgła- szać zaraz pod nr. 4528 do Adm. Gońca Nadwiśl.

Szkoła Gospodarcza

Grudziądz, ulica Trynkowa 19.

Przyjmuje zapisy uczennic od godziny 10 do 1 w połudn.

Przy szkole **INTERNAT.**

Powazne przedsięb. elektro - techniczne

posiadające większą do- stawę rządową, poszukuje

20.000 zł.

lub w mniejszych udzia- łach. Zabezpieczenie ka- pitału oraz wysoki procent zysków zagwarantowany.

Oferty do Adm. Gońca Nadwiśl. pod nr. 901a.

Dębowe stoły

do rozsu- wania naj- taniej

w stolarni przy ul. Długiej 18. Duży wybór. Zawsze gotowe na składzie.

Baczność!

Kto z Szan. Rodzi- ców posiadających syna w Gimnazjum Matemat. od 4 klasy w wyż. przyjałby chłopca z 3 klasy Gim. Mat. na czas wakacji na majątek. Wzmacnianie przyjeła- bym ich syna na cały rok szkolny z dobr. utrzymaniem, wzo- rową opieką ze skromnem wynagro- dzeniem miesięczn. Oferty do Administ. Gońca Nadwiśl. pod nr. 1400.

Pisanie

na maszynach

najnowszych sy- stemów wyuczam szybko i tanio. Przyjmuje się także na kurs wieczorowy.

Toruńska 7 III. p.

Trawę indyjską pakuły

spreżyny krajowe i zagraniczne

plótka jutowa szpagaty

paszy parowane wata tapic.

włósnie poleca najtaniej

„Włókno“

Grudziądz Solna 4/5 Solna 4/5.

Urzednikom i Wojskowym na raty

Okazyjna sprzedaż

nowej biżuterji, piercionków brylantowych, rubinowych, szafirowych, ale ksandrylowych i z prawdziwymi perłami, koleczyków, zegar- ków złotych, męskich i damskich, firmy Ome- ga, Cyma, Watscha i obrączek ślubnych. Towary otrzymuje wprost z fabryk, ceny zaś ściśle kalkulowane, wobec czego o 30% tańsze jak w składach. Wszelkie reperacje szybko i tanio. **Kupujcie brylanty, złoto, srebro i platynę, monety niemieckie i ro- syjskie oraz łom złota i srebra**

B. PAPIER, GRUDZIĄDZ

PRACOWNIA JUBILERSKO-ZEGARMISTRZOW. Mickiewicza 21. I. piętro. — przy poczcie.

Werki G. Bäckera 5 młotkowe bim-bam 145 zł

Ścisła kalkulacja i najkorzyst. źródło zakupu.

Plisowanie, Karbowanie

spódniczki już od 3,50 hafty — kurbrowanie mereżki

Wykonanie solidne i szybkie.

M-me Marie

Tuszew. Grobla 18.

Prace dekararskie

każdego rodzaju i wielkości przyjmuje

W. Kutowski

mistrz dekararski

Grudziądz

Ogrodowa 23. Tel. 423

Ządać złotej blaszanki z czarną opaską

NISZCZY

Muchy, Komary, Mole, Mrówki, Pchły, Pluskwy, Karaluchy i wszelkie inne owady oraz ich zarodki

Meble

najtaniej tylko

w Zakładzie Stolarskim

przy ulicy Spichrzowej nr. 22.

Wejście z Gł. Rynku obok D. Volksbank.

Przekonaj się, nie nie kosztuje

a napewno kupisz.

Niniejszem zawiadamiam Szanowną Klientele, że obok składu papierów, przyborów piśmiennych i tytoniu pro- wadzę jeszcze

weksle i znaczki stemplowe.

M. Rostowa

Grudziądz, Pańska 4.

4514)

Maszyny do szycia

„Singera“

na 24 rat miesięcz.

Kurs haftu i szy- cia bezpłatnie. (11

„SINGER“ Grudziądz

Pl. 23 Stycznia 27.

oooooooooooo

Kupuje

BUTELKI

od wina

Wytwórnia

wina owocowego

K. DERECKI

GRUDZIĄDZ

Dworcowa 23.

